

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12.)
Fiume, Klotild utca (Via Ciotilde) 4. szám, 1. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt 229.)

Felölős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

ELŐFIZETESI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre . . . 28 kor. | Negyed évre . . . 7.— kor
Fél évre . . . 14 „ | Egy órá . . . 2.40 „
EGYES SZÁM ÁRA FIUMÉBAN 8 FILLÉR,
Hivatalos hirdetések 6 hasábon petit sorja 60 fl.

Nyugalom!

Mint főpap a szent áldozás előtt, vörvörös cingulussal övezte fel magát a magyar nemzet történetének most igazán sorsdöntő napjaira. A szentségeivel tapad a drága földhöz a hosszan elnyult hadiut, vérribintos öve a világ legátkozottabb háborújának. A Kárpátok vonala a kötés rajta, a végzet ehhez csomózta Európa sorsát, itt dől el a gigászok harca, melyek óráinak lázas liktetését visszafojtott lélekzettel lesük, elszántan akarva hinni abban, hogy a vajdud időből végre is ki fog virágozni a legszebb óra, mely valaha magyaroknak adatott. Az az óra, amely talán nem fogja megvalósítani mindazt az álmot, amit a háboru romantikus hónapjai álmodtattak velünk, amely nem rögzíti meg azokat a hatalmi délibábokat, amiket gyerekes optimizmus és ostoba háboruimádat ringatott előttünk, de mégis többet ad mind ennél: örökéletűvé teszi a magyarságot Európának e legtöbbit szenvedett földjén.

Nem volna értelme, ha azzal bolondítanánk magunkat, hogy már halljuk ennek az epedett órának ütését. Bűn volna vállvonogató könnyelműséggel nézni az oláh-ság megbomlott tengerét, mely keresi a kárpáti töltésen a réseket, ahol moeskos iszapja behömpölyöghessen. S mért tagadnók, hogy a gyönyörű Brassó, a feketegyémántos Petrozsény és a magyar Kézdivásárhely, a Gábor Áron városa elvesztése kimondhatatlan fáj, mint az élő test megcsönkítése? Sok férfiköny kihullott értük Magyarországon s a hazafiúi fájdalomnak a haragnak e szent könyeit meg kell bocsátani. Sőt meg kell még az aggodalmat is, — ám az aggodalom menjen a zártajtaju szobába és ne süvöltözzön az utcán a többi gyöngye szív megrettetésére, amelyeket a háboru eddigi menete elkényeztetett.

Nyugalom! — ez ma a legfőbb kötelesség, amellyel a hazának is, magunknak is tartozunk. Ha a hadvezetőség azt mondja, hogy visszavonulásunk tervszerű volt, a programba előre beillesztett és hogy a taktikai fölény a miénk: azt el kell hinni. És aki innen messziről azt gondolja, hogy másforma is lehetett volna a határvédelem előkészítése, azt nyugtassa meg az a gondolat, hogy az ezeréves magyar nemzet védi ezeréves földjét. Ezer év óta ezerszer megvédte, ez a jussa szegénynek, ezt kapta apától, ezt adja át fiainak. Egy nagy Hollandia ez a Magyarország, de védőtöltései nem verjékkel, annál is drágábbal, vérrel vannak tapasztva s ezeket a töltéseket ellensegek moeskos tengere soha meg nem veszi.

Ami nemesak a töltések tetején kell ör-

ködni, hanem belül is rajtuk. Nekünk is, civilkatonáknak vigyáznunk kell, hogy hívó hitünket és bizó bizodalunkat kétség és kishitőség meg ne ostromolja, be ne vegye, megszállva ne tartsa, romba ne döntse. A hadi sikert még soha se lehetett egyenes vonallal ábrázolni, annak ugrásai és esései

vannak, mint a láznak. A megpróbáltatások völgyei után kerülünk még emelkedő hullámra is. Szomorunak lenni az egyikén, örvendezni a másikon: lehet; se kétségbeesni, se elbizakodni: nem szabad; jót, rosszat a gondviselésben s főleg a magunkban vetett hittel fogadni: kell.

Orsova teljesen a kezünkben van.

24 óra alatt lényegesen megjavult a helyzet. - A román előnyomlás mindenütt megállott. - A német és bolgár hadsereg betört Romániába. - A Duna és a Fekete-tenger közt lépték át a román határt. - Lemondott a görög király. - Svéd hadüzenet készül Oroszország ellen. - A harcterek hírei.

Orosz-román harctér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, szept. 4. (Hivatalos.)
Románia elleni harc vonal:

Az ellenség tüzésége tegnap Nagyszebenre tüzelt. A Gyergyó vidékén a románok tapogatózva igyekeznek állásaink felé előretolni. Tüzéségünk az ellenség felderítő osztagait visszazúzte.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonalai:

Fundul Moldovától délnyugatra és Moldovától nyugatra csapataink több orosz támadást vertek vissza. A Rafailovától délnyugatra fekvő Ploska hegyet az oroszok elkeseredett harc után elfoglalták. Brzezanytól délkeletre tegnap erős orosz támadás hiúsult meg. Az ellenség ma megújította támadásait.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonalai:

Zborovtól északra a Bóhm-Ermolli tábornok hadseregéhez tartozó német csapatok egy orosz támadás visszaverése alkalmával az ellenséget saját árkaikra üldözték.

Höfer, altábornagy.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, aug. 4. A nagy főhadiszállás jelenté:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonalai:

Zborovtól északra jelentékeny orosz erők újból támadtak. Az Eben tábornok parancsnoksága alatt álló vitéz csapatok részben szuronyharcban teljesen visszaverték őket.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonalai:

Brzezanytól keletre és délkeletre egyes helyekre korlátozott harcok fejlődtek. Az ellenség támadásait visszavertük, némely ponton még folyik a harc. A Kárpátokban az oroszok vállalkozásai tegnap főképp a Magura és az attól délkeletre húzódó magaslati állás ellen irányultak. Ezek semmi eredménnyel sem jártak. A Ploska-magaslat azonban (Zielonától délre) többszöri hiábavaló-roham után az ellenség kezén maradt. A Bistrica mindkét oldalán, a román határterületen, német és osztrák-magyar előcsapatok ellenséges előcsapatokkal érintkezésbe jutottak.

Ludendorff, első főszállásmester.

HARCOK NAGYSZEBENERT.

BUDAPEST, szept. 3. (Érkezett este 6 órakor.) A munkapártban Tisza miniszterelnök az általános hadihelyzetről beszélgetve elmondotta, hogy Nagyszebenbe egy román őrjárat érkezett, amely azonban a császári és királyi őrjárat közeledtére visszavonult. A város a mi kezünkben van, de ennek semmi sztratégiai jelentősége nincsen.

Olasz harctér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, szept. 4. (Hivatalos.)

A tenger melléki harc vonalon a tüzéségi harcok mérsékelt erővel tovább folynak. A Plücken szakaszon a tegnap csapataink által visszavert támadás után egyelőre csend állt be, azután újra feléledt a tüzéség tevékenysége. A Fleims-völgytől délre fekvő harc vonalon az ellenség támadásai a Coltorondo ellen és a Cariol hasadéknál meg hiúsultak.

Höfer, altábornagy.

Balkáni harctér.**VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.**

BUDAPEST, szept. 4. (Hivatalos.) Vlorától (Valona) keletre olasz csapatok újra átnyomultak a Vojusán. Már tegnap este legnagyobb részét újra visszavetettük őket.

Höfer, altábornagy.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, aug. 4. A nagy főhadiszállás jelenti:

A Duna és a Fekete-tenger között német és bolgár csapatok átlépték a Dobrudzsa határát. A román határőrséget veszteségei mellett visszavetették. A macedoniai arcvonalon nem volt különösebb jelentőségű esemény.

Ludendorff, első főszállásmester.

Francia-belga harctér.**NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.**

BERLIN, aug. 4. A nagy főhadiszállás jelenti:

A Somme vidékén a tüzéségi harc a legnagyobb hevességre fokozódott. Maupas és Clairly közt tegnap este erős francia támadások összeomlottak. A Maastól jobbra a thiaumont-vaux-souvillei országot mindkét oldalán egymást követték az ellenség támadásai, amelyeket visszavertünk.

Ludendorff, első főszállásmester.

SVÉDORSZÁG HADAT ÜZEN OROSZORSZÁGNAK?

BUDAPEST, szept. 3. (Erkezett délután 2 órakor.) Az Est-nek jelentik Zürichből: Nagyon komoly körökben beszélnek, hogy Svédország hadüzenete Oroszország ellen küszöbön áll.

A GÖRÖG KIRÁLY LEMONDÁSA.

HAGA, szept. 3. A londoni lapok jelentik, hogy Konstantin király lemondott, trónját pedig György trónörökös foglalta el, akit királlyá proklamáltak. Zaimisz miniszterelnök a kabinet élén marad és Venizeloszt rendelik melléje.

BÉCS, szept. 3. Ma délelőtt itteni illetékes helyre nem érkezett hivatalos hír, a mely megerősítene a görögországi eseményekről szóló angol lapjelentéseket. Illetékes diplomáciai helyen az a felfogás uralkodik, hogy ha igaz, hogy a görög király lemondott és Venizelosz belépett a kormányba, akkor ez a háborút jelenti. Csak igen csekély a valószínűség, hogy ennek a feltevésnek az ellenkezője fog bekövetkezni.

LUGANO, szept. 4. A Stampa jelenti: Konstantin görög király csak ideiglenesen mond le és a krízis befejezésével ismét átveszi a kormányzást.

AZ ANTÁNTFLOTTA PYRAEUS ELŐTT.

LUGANO, szept. 4. A Stefani-ügynökség jelenti: Negyvenkét antánthajó cirkál Pyraeus előtt. Három hajó befutott a kikötőbe és egy osztagot szállított partra. Az antánt követői jegyzéket nyújtottak át Zaimisznak.

ADAKOZZUNK

— a magyar Vörös-Kereszt Egyletnek! —

Mileusnichné gyilkosai a törvényszék előtt.

— Tizenharmadik nap. —

Szombati tudósításunkból kimaradt Frisch Leo helybeli fogtechnikusnak a vizsgálóbírói jegyzőkönyvből felolvasott vallomása. Frisch ebben azt vallja, hogy 1913-ban vette fel Milichet fizetés nélkül, lassanként felemelte fizetését havi 160 koronára. 1915 nyarán tanu négy óra eltávozott Fiuméből és visszatért lakásából és műhelyéből, melyeket Milich őrizetére bízott, számos dolog hiányzott, a melyeket egy részét Milichnél találta meg a rendőrség.

Milich erre megjegyzi, hogy Frisch neki ellensége és a kérdéses műszerek saját tulajdonát képezték.

A mai tárgyalás.

Stoevesandt elnök egynegyed órakor nyitja meg a mai ülést. Néhány kérdést intéz a két inashoz, Demelhez és Milichhez szüleikre, iskolázottságukra és eddigi múltjukra vonatkozólag. Demel többek között azt mondja, hogy kitanulta az építő és géplakatosságot és egy kis nyugdíjat huz a haditengerésztől, mert szolgálata közben egy löveg elsütése alkalmával megsérült.

Milich Rozália, Milich nővére a házkutatás alkalmával Milich által állítólag elkövetett öngyilkossági kísérletre nézve azt vallja, hogy fivére nem akart fejjele a falnak rohanni, hanem csak eleszszott a szobában.

Ügyész ellenzi megesketését.

A bíróság nem esketi meg tanut, mert ellenmondásban van.

Milich költekezései.

Krenner Johanna, az Ilona fürdő volt pénztárosa elmondja, hogy Milich először decemberben jött oda. Albanese Carmínának 20 koronás bérletjegyet vett, 100 koronással fizetett és a visszakapott 80 koronából 2 korona borralalót adott tanunak. Ugyanannyit adott a kabin kiszolgálónőjének. Mikor utána még kétszer eljött, megint százasokkal fizetett és ismét 2 koronás borralalót adott a személyzet tagjainak. Tanu minden alkalommal sok pénzt látott Milichnél.

Bertó Julia vendéglői alkalmazott Milich költekezéseire nézve nyilatkozik.

Milossevich Antal soffőr egyszer 14 koronát kapott Milichtől egy Sant'Anna-fiumei autoturáért.

Virtich János bérkocsis az ősszel kétszer vitte Milichet és társaságát Cavljebé és Martinschizába. Mindig Milich fizetett.

Milich ékszereket ad el.

Engelsrath Lipót ékszerész elmondja, hogy Milich neki október végén briliánsokat és aranyat kínált megvételre. Valamit vett is tőle, de mivel gyanus volt neki a dolog, feljelentést tett a rendőrségen. Volt az arany közt 14 karátos is, a mely nem való fogtechnikusnak.

Springhet Ede vásárbiztos jelen volt, mikor Milich Duchfeh ékszerüzletében aranyat kínált megvételre.

Özv. Potosnyak Antonia zongora-kereskedő lényegtelen vallomást tesz.

Giraldi Mária jelen volt a télen férje üzletében, mikor Milich egy láncot és

gyűrűt kínált megvételre. Mgevették tőle. Később négy gyűrűt csináltatott náluk.

Jurko Károly pincér nem tud semmi fontosat.

Soldatich Antal 18 éves kereskedő-segéd Petrichtől tudja a Milichhez intézett 2000 koronás levél ügyét. Tanunak, a ki a Dubokovich lopásügyben kompromittálva van, az ugyanazon ügyben letartóztatott Simonetti Bruno a börtönben elmondta, hogy ő (Simonetti) a figyelőlyukon át Demel egy levelét becsempészte Papohoz, egy másikat pedig Milichhez. Az utóbbi levél távirati jelekkel, pontokkal és vonásokkal volt írva.

Az ügyész kiterjeszti vádjait.

Ügyész azután Pejnovich detektiv és Turkovich rendőrtisztviselő megidézését kéri, a kik a gyilkosságot követő reggel jelen voltak a borbélyüzletben, mikor Papo a reggelijét hozó Sikrának a gyilkosságról beszélt. Azután az ügyész a vallomásokból ki-derült részletek alapján a vádat kiterjeszti mint tettestársra a kisebb inasra, aki eddig csak mint bűnsegéd volt vádolva. Ezenkívül pótlólag vádat emel gyújtogatásért a nagyobb inas ellen is, a ki már hazulról elménőben látta, hogy Papo egy üvegből spirítust visz magával, tehát tudta, mit tervez Papo. Kéri végül a bíróságot, hogy a múlt héten kihallgatott Eror Slava megeskétése ügyében hozzon határozatot. A bíróság elfogadja az ügyész előterjesztéseit, Pejnovich és Turkovich tanukat megidézteti és Eror Slava megesketését mellőzi.

Dr. Rátkovich védő indítványozza, hogy a bíróság szakértőket hallgasson ki arra nézve, vajjon egy zárt helyiségben okozott tűz alkalmas-e arra, hogy a ház lakóinak életét veszélyeztessen. Kéri továbbá Butkovich tanu kihallgatását. A bíróság a védő mindkét indítványának helyt ad és a tűz dolgában Celligoi és D'Emili mérnököket fogja mint szakértőket kihallgatni. Ezután az elnök a tárgyalás folytatását holnap délelőtt 9 órára tűzi ki.

A tárgyalás további anyaga.

Mint a bíróság köréből értesülünk, a tanukihallgatások már csak kedden, szerdán és csütörtökön folynak. Pénteken ünnep van és szombaton kerülnek sorra a vád-és védőbeszédék. Az ügyész beszéde körülbelül egy óráig fog tartani, az ügyvédeké átlag egy negyedórát, úgy hogy a beszédék szombaton délelőtt elintéződnek. Ítélet a jövő hét folyamán lesz.

H I R E K.

— **Banfield kitüntetése.** A király Banfield Gottfried sorhajóhadnagynak, a kiváló repülőnek, a háboruban teljesített kitűnő szolgálatai elismerésül a Ferenc József-érend tiszti keresztjét adományozta.

— **A Tengerpart hírszolgálat.** Tegnap délután ismét két érdekes hírrel leptük meg a vasárnap délután friss hírekben és helyi lapokban szükkölködő fiumei közönséget. Délután 1 óra 30 perckor kaptuk meg a küszöbön álló svéd beavatkozásról szóló zürichi hírt s délután 5 óra 10 perckor jött meg a német-bolgár hadsereg dobrudzsai betöréséről szóló távirat. Az elsőt az Imperial kávéház bejáró ajtaján, a második sürgönyt a Globus újságáruháiban függesztették ki. Mindket távirat nagy örömet és megnyugvást keltett a múlt hét szomorú eseményei után elsüggedt közönségben.

áttörés esetén, amellyel a románok óriási tulereje mellett számolnunk kellett, nem szállíthattuk volna el. A románok kezdetben hegyi ütegeket hoztak, most pedig, a mikor a gyergyói hegyekben szilárd ellenállásba ütköztek, megálltak és bvárják tüzérőségüket. Nagyszabent tíz alá vették, bárha a várost kiirították és most nagyobb román csapatok állanak fel a várossal szemben. Védővonalunk felkészülten várja a románok ostromát.

NEM IGAZ, HOGY A TISZA LESZ A VÉDŐVONALUNK.

BUDAPEST, szept. 4. A munkapárti klubban Tisza miniszterelnök kijelentette, hogy az a híresztelés, hogy nem a Maros, hanem a Tisza lesz a védővonalunk, nem felel meg a tényeknek.

ORSOVA A MI KEZÜNKBEN VAN.

TEMESVÁR, szept. 4. Az elmúlt 24 óra alatt a helyzet lényegesen megjavult Orsovánál. Orsova teljesen a mi kezünkben van. Mindenfelől híre érkezik annak, hogy a románok előnyomulása megállott.

ZEPPELINTAMADÁSOK

BUKAREST ELLEN.

GENF, szept. 4. A Radio-ügynökség jelenti Bukarestből: A két legutóbbi éjszakán a Zeppelinek megtámadták Bukarestet. A fővárosban minden óvintézkedést megtettek. A város teljes sötétségben volt. A bombák bukaresti jelentés szerint csekély anyagi kárt okoztak, csupán egy leányt sebesítettek meg.

A SZALONIKII FORRADALOM.

ROTTERDAM, szept. 4. A Reuter-ügynökség jelenti Athénből: A szalonikii 11-ik görög hadosztály két ezrede szolidárisnak jelentette ki magát a szövetségesekkel.

LONDON, szept. 4. A Reuter-ügynökség jelenti: Az ántánthatalmak Görögországnak átnyújtott jegyzékükben követelik az ellenőrzést a posta, távirtda és szikratávíró fölött, továbbá az ellenséges ügynököknek, akik kémkedést folytattak, Görögországból való kiutasítását, végül szigorú intézkedést a kémkedésben részes görög alattvalókkal szemben. A Reuter-ügynökség szerint a görög kormány teljesíteni fogja ezeket a követeléseket.

LONDON, szept. 4. Athénből jelentik, hogy a Pyraeusban megjelent ántántflotta

Szalonikiból jött és egy része a szalamiszi más része pedig a phaleroni öbölben van.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadóvállalat (Murai Jenő).

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia“ nyomdájában.

5 fillér 2

egy lev. lap, a költsége ha főirjegyzékemet kéri, melyet kívánatra díjtalanul küldök.

Első óragyár, Konrad János cs. és k. udv. szállító, Brűx, 1111 sz. (Csehország).

Nikel v. acél horgony-órák K. 6.—, 7.—, 8.—, „svajci Roskopf“-horgonyművel K. 7.—, 8.—, 9.—. Háború-émlékórák nikel v. acél K. 11.—, 12.—. Hadi rádiumórák nikel v. acél K. 12.—. Tömör ezüst-órák remont. K. 19.—, 20.—. Ébresztő, asztali és fali órák nagy választékban legolcsóbb áron. 3 évi írásbeli jótállás. Szétküldés utánvétel. Kockázat nincs! Kicserélés megengedve vagy pénz vissza.

Világszerte utánozzák a

Szent István Duplamalátasört

de sikertelenül, mert minősége páratlan és utolérhetetlen.

Ovakodják tehát az értéktelen utánzatoktól, kérjen mindenütt kifejezetten

Szent István Duplamalátasört

és ügyeljen mindenkor a

Szent

István

védjegyre.

Gyártja: A Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság.

Kapható: Frisstöltésű palackokban minden fűszer és csemege üzletben.

Poharankénti kimérés minden előkelő étteremben.

BUDAI

SZÁLLODA ÉS KÁVÉHÁZ

FIUME, DEÁK-KORZO.

50 szoba

Estéknként **elsőrendű szalonzenekar** hangversenyez.

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Tulajdonos **BUDAI KAROLY**

Fiumei első magyar rizshántoló és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik

Imperial

szálló és kávéház, Viale Deák.

Nemrég megnyitott fényes berendezésű kávéház. Teljesen ujonnan burkolozott és átalakított szálló 40 elegáns szobával. Lift, villany, fürdők. Szíves pártfogást kér

Panny Ferencz
tulajdonos.

MONATH ELLA

okl. zongoratanító Via Caserma 4., III emelet.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ELSŐ

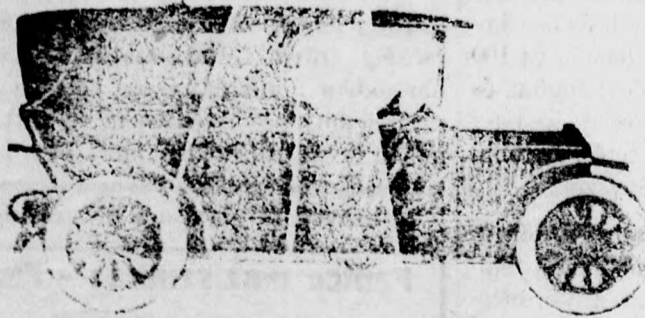
HORVÁT TAKARÉKPÉNZTÁR

Alaptőke 6 millió. Tartalékok 10 millió kor.

FIUMEI FIÓK, Corso 28

Üzletágak: Betétek takarékpénztáraké, folyó- és csekk-számlára. Váltók le- és eladása. Értékpapírok bizományi vétel- és eladása. Váltók és szelvények beszedése. Jelzálogkölesönök értékpapírokra és ingatlanokra. 4 1/2% adómentes záloglevelek kiadása, melyek mindennemű tőke, többek között árvapénzek és katonai óvadékok, elhelyezésére alkalmasak.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Blažek K, és Társa
autogarage és javító műhely

Via Clotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73

Automobilok, motocyklok, kerékpárok és minden hazzávaló ketiek eladása.

Nézzé meg

az „Aerowash“ mosógépet

Mitrovich Péter gyári képviselő irodájában Via Galilei 5. sz. Moskovits cipőüzlete mellett.

Bemutató naponta d. u. 5 órakor.

Ezen készülékkel egy napi mosást két óra alatt végezhet el. 50% szappanmegtakarítás. A készüléket vételkényszer nélkül mutatjuk be.

Ára 24 korona!

